

מ"י 31850/12/15 - יגאל עזרא נגד מדינת ישראל

בית משפט השלום בראשון לציון

06 מרץ 2016

מ"י 31850-12-15 מדינת ישראל נ' עזרא

בפני כב' סגן הנשיאה, השופט אברהם הימן
יגאל עזרא

נגד

מדינת ישראל

החלטה

לפני בקשה לביטול צווי הקפאה אשר הוצאו על חשבונות בנק ולהשבת כסף מזומן בסך של 30,000 ₪, מכוח סעיף 34 לפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש) [נוסח חדש], תשכ"ט-1969 (להלן - "הפקודה").

רקע.

כנגד המבקש וחשודים נוספים מתנהלת חקירה, על ידי היחידה הארצית למאבק בפשיעה הכלכלית בשיתוף עם רשות המכס והמע"מ, בגין חשד לביצוע עבירות של קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות, קשירת קשר לביצוע פשע, הוצאת חשבונות מס שלא כדין ועבירה לפי סעיף 3(א) לחוק איסור הלבנת הון, תש"ס-2000 (להלן - "חוק איסור הלבנת הון"). המדובר בחקירה מסועפת ומורכבת, כאשר כנגד חשודים אחרים, בפרשה זו, הוגשו כתבי אישום.

המבקש נעצר ביום 15.12.15, ובהמשך, ביום 25.12.15, שוחרר בתנאים מגבילים. במסגרת חקירתו הוטלו צווי הקפאה על שני חשבונות בבנק הפועלים סניף מס' 724 הרשומים על שם אשתו של המבקש: חשבון מס' 344780 שהוא חשבון עסקי אשר בו נוהלה פעילות עסק "נהוראי דלקים" הרשום כעוסק מורשה אף הוא על שם אשתו של המבקש, וחשבון מס' 322981 שהוא חשבון פרטי הכולל פיקדון על סך של כ- 76,000 ש"ח (להלן - "חשבונות הבנק" ו/או "החשבון העסקי" או "החשבון הפרטי", בהתאמה). כמו כן נתפסו נכסים נוספים של המבקש, וביניהם כסף מזומן בסך של 30,000 ₪ שנתפס ברכבו של המבקש ביום מעצרו.

המבקש, באמצעות בא כוחו, עתר לביטול צווי ההקפאה על חשבונות הבנק. למען הסדר הטוב, יוער כי הבקשה הכתובה כללה עתירה לביטול צווי ההקפאה של חשבונות הבנק, ואולם בטיעון בעל פה עתר בא כוח המבקש גם להשבת סכום הכסף המזומן התפוס.

היחידה החוקרת, באמצעות רס"ב גיא ורטהיים, התנגדה לבקשה.

בדין שהתקיים לפני ביום 28.2.16 שמעתי טיעוני הצדדים, ולהלן ההחלטה.

טיעוני בא כוח המבקש.

בא כוח המבקש טוען כי חשבונות הבנק מצויים תחת הקפאה החל מיום מעצרו של המבקש ביום 15.12.15, במשך למעלה מחודשיים ימים, באופן הפוגע במבקש לעשות שימוש בהם לכלכלת בני משפחתו המונה שש נפשות, וביניהם שני קטינים. לטענתו, המשך הקפאת חשבונות הבנק עלולה לגרום להתמוטטות כלכלית של משפחת המבקש. באשר לסכום הכסף המזומן בסך של 30,000 ₪, טען בא כוח המבקש כי מקור הכסף הוא ממכירת עגלים ואינו קשור לביצוע העבירות נשוא החקירה, ועל כן אין סמכות לבקש את חילוטו, והציג חשבונית מס/קבלה שהוצאה על ידי "נהוראי דלקים" ביום 10.1.16, על הסך האמור לאחת בשם אלגלי שרה. לטענתו, החשבונית הוצאה כחודש ימים לאחר שבוצעה העסקה היות והמבקש נעצר ולא יכול היה להוציא החשבונית בזמן מעצרו, אלא לאחר שחרורו ביום 25.12.15. באשר לחשבון הפרטי על שם אשת המבקש, טוען בא כוח המבקש כי העבירות בגין נחקר המבקש מתייחסות למועדים שבין חודש יוני 2015 לחודש דצמבר 2015. על כן לטענתו, אין ליחידה החוקרת סמכות לתפוס כספים אלה או לחילוטם לפי שהפקדון המצוי בחשבון זה הינו בגין כספים שהופקדו בשנת 2012 ממקור חוקי, בתקופה מוקדמת למועד החשדות בגין נחקר המבקש, וללא קשר אליהן. לחלופין, טען בא כוח המבקש, שכלל וקיימת עילה לחילוט יש להפריד בין כספים שהופקדו עד לחודש יוני 2015 לבין כספים שהופקדו לאחר מכן. כמו כן ותוך שהגיש מסמכים, טען כי הוצאותיה השוטפות של משפחת המבקש עומדות על סך שבין 8,000 ₪ לבין 9,000 ₪, ועל כן עתר לשחרור החשבון הפרטי על מנת שמשפחת המבקש תוכל להתנהל כלכלית. המבקש טען כי לאחר מעצרו החל לעבוד בתחום הדלק וכי הוא משתכר שכר של 8,000 ₪ לחודש וכן טען כי אשתו כעת אינה עובדת. כמו כן ציין כי יש ליתן הדעת אף לכך שהמבקש הודה בחלק מן העבירות המיוחסות לו, ואולם טרם הוגש כתב אישום.

טיעוני בא כוח המשיבה.

בא כוח המשיבה הפנה לדו"ח סודי שסומן במ/1 ולמסמכים נוספים מתיק המעצר שסומנו במ/2 ו- במ/3, אשר על פי האמור והעולה מהם ביקש לבסס התנגדות המשיבה לביטול צווי ההקפאה על חשבונות הבנק ולהשבת סכום הכסף המזומן שנתפס ברשות המבקש ביום מעצרו. בטיעוניו ציין כי אמנם טרם הוגש כתב אישום, אולם ציין כי החומר הועבר לפרקליטות והפנה לאמור בדו"ח הסודי. עוד ציין כי חשבונות הבנק רשומים על שם אשת המבקש, שאף היא נחקרה באזהרה ואולם לטענתו אין למבקש כל מעמד לעתור בבקשה המתייחסת לחשבונות בנק שאינם על שמו. בא כוח המשיבה הדגיש כי תכלית התפיסה של הכספים היא לצורך חילוט "רכוש בשווי", שאין מקורו בעבירות. באשר לסכום הכסף המזומן, טוען בא כוח המשיבה כי היקף שווי העבירות גבוה פי כמה מהסכום התפוס, כי אין בחשבונית ללמד על מקור הכסף וכי חשד עולה אף בקשר למועד הוצאת החשבונית. באשר להוצאות המחייבה הנתענות של משפחת המבקש טען בא כוח המשיבה כי לא נמסרו נתונים אודות הכנסות, להבדיל מהוצאות המשפחה, וכי אין הכרח כי אלה ימומנו מקופת החילוט.

דין והכרעה.

עניינה של עתירת המבקש הוא לביטול צווי הקפאה שהוטלו של שני חשבונות בנק- האחד עסקי והאחד פרטי- והרשומים על שם אשתו של המבקש ולהשבת סכום כסף מזומן שנתפס ברשות המבקש ביום מעצרו.

סמכות היחידה החוקרת להקפיא חשבונות בנק מעוגנת בסעיף 32(א) לפקודה, הקובע:

"רשאי שוטר לתפוס חפץ, אם יש לו יסוד סביר להניח כי באותו חפץ נעברה, או עומדים לעבור, עבירה, או שהוא עשוי לשמש ראיה בהליך משפטי בשל עבירה, או שניתן כשכר בעד ביצוע עבירה או כאמצעי לביצועה".

תפיסת נכסים בהתאם לסמכות האמורה יכולה להתבצע עבור מספר תכליות:

"תכלית מניעתית ביחס לחפץ העשוי לשמש לביצוע עבירה שטרם נעברה [...]; תכלית ראייתית - אם החפץ עשוי לשמש ראיה בהליך משפטי בשל עבירה; או תכלית של חילוט..." (רע"פ 7600/08 אברם נ' מדינת ישראל, [פורסם בנבו] פסקה 10 והאסמכתאות שם וראו גם בש"פ 5564/14 אהוד טננבאום נ' מדינת ישראל, [פורסם בנבו]).

סמכות בית המשפט להורות מה יעשה בחפץ התפוס קבועה בסעיף 34 לפקודה הקובע:

"על פי בקשת שוטר שהוסמך לכך על ידי קצין משטרה בדרגת מפקח משנה או בדרגה גבוהה מזו דרך כלל או לעניין מסוים (להלן - שוטר מוסמך), או על פי בקשת אדם התובע זכות בחפץ, רשאי בית משפט שלום לצוות כי החפץ יימסר לתובע הזכות או לאדם פלוני, או שינהגו בו אחרת כפי שורה בית המשפט - הכול בתנאים שייקבעו בצו".

לצורך בחינת התפיסה או שחרור הנכסים התפוסים יש לבחון עניינים אלה: עילת תפיסה, תכלית תפיסה וחלופת תפיסה.

באשר לעילת התפיסה, מטבע הדברים ומטעמים ברורים של מניעת פגיעה בחקירה, לא אפרט מהמצוי לפני בחומר חקירה שהוגש כחסוי. מעיון בתמציתו של חומר החקירה אשר הובא לעיוני והכוונה לדו"ח סודי במ/1 ולמסמכים במ/2 ובמ/3, עולה כי קיימת תשתית ראייתית לכאורה המבססת חשד סביר ואף למעלה מכך בדבר מעורבות המבקש בעבירות בהן נחשד. מתוך שהוצג לפני עולה כי המבקש אף הודה בביצוע חלק מן המעשים הפליליים שיוחסו לו ובקשר לעבירות בהן נחשד. על יסוד כך ניתן לקבוע כי קיים יסוד סביר לכך שתוצאות החקירה יבשילו לכדי כתב אישום שיהיה בו כדי פוטנציאל הרשעתו.

באשר לתכלית התפיסה, הרי שאף היא מתקיימת. בא כוח המשיבה הצהיר כי בכוונת המשיבה לעתור לחילוט רכוש שהוא בשווי ההיקף הכלכלי של העבירות המיוחסות למבקש. בהקשר זה יצוין כי מהדו"ח הסודי עולה כי קיים פער שלילי בין שווי הרכוש שנתפס לבין היקפן הכלכלי והכספי של העבירות המיוחסות למבקש.

באשר לחילוט קובע סעיף 21 (א) לחוק איסור הלבנת הון כדלקמן:

"21. (א) הורשע אדם בעבירה לפי סעיפים 3 או 4, יצווה בית המשפט, זולת אם סבר שלא לעשות כן מנימוקים מיוחדים שיפרט, כי נוסף על כל עונש יחולט רכוש מתוך רכושו של הנידון בשווי של רכוש שהוא -

(1) רכוש שנעברה בו העבירה, וכן רכוש ששימש לביצוע העבירה, שאיפשר את ביצועה או שיועד לכך;

(2) רכוש שהושג, במישרין או בעקיפין, כשכר העבירה או כתוצאה מביצוע העבירה, או שיועד לכך.

(ב) לעניין סעיף זה, "רכושו של הנידון" - כל רכוש שנמצא בחזקתו, בשליטתו או בחשבונו.

(ג) לא נמצא רכוש של הנידון למימוש צו החילוט במלואו, רשאי בית המשפט לצוות על מימושו של הצו מתוך רכוש של אדם אחר, שהנידון מימן את רכישתו או שהעבירו לאותו אדם בלא תמורה; לא יצווה בית המשפט כאמור לגבי רכוש שמימן או שהעביר הנידון לאותו אדם לפני ביצוע העבירה שבשלה הורשע, ושלגביה ניתן צו החילוט".

הוראת החילוט לפי סעיף זה עוסקת, אפוא, בחילוט בקשר לעבירות הלבנת הון, וקובעת כי הרשעה בעבירות של הלבנת הון או עשיית פעולה ברכוש אסור תגרוך ככלל, ובנוסף לכל עונש, חילוט רכוש של המורשע אשר מקיים זיקה לעבירה. אפשרות החילוט לפי סעיף זה אינה מתייחסת בהכרח לרכוש הקשור במישרין בביצוע העבירה, אלא בשווי של אותו רכוש. לפיכך, ככל שמדובר בעבירה לפי חוק איסור הלבנת הון בהיקף כספי מסוים, הרי אפשר שהחילוט יעשה ביחס לשווי אותו סכום, ללא קשר למקורו של הכסף שחולט בסופו של יום לאחר ההרשעה.

סעיף 21(ג) לחוק איסור הלבנת הון קובע כי ניתן להורות על מימושו של צו החילוט מתוך רכושו של אדם אחר, כאשר מדובר ברכוש שמומן על ידי הנידון או שהועבר על ידו לאחר בלא תמורה, וזאת בתנאי שמדובר בפעולות כאמור שבוצעו ברכוש שלא לפני ביצוע העבירה בעטייה ניתן צו החילוט.

החוק מאפשר אפוא אף מימושו של צו חילוט: **"מתוך רכושו של אדם אחר וזאת מתוך הכרת המציאות בה לא אחת פועלים עבריינים במבט צופה עתיד ומפזרים את הרכוש המשמש אותם בביצוע העבירות, או את הרכוש שצברו כפירות העבירה, בין מקורבים שונים שאין להם חלק בביצוע העבירות ועל כן גם לא יועמדו לדין. לפיכך, עצם "הבעלות של אדם ברכוש, כשלעצמה, אינה מגינה מפני חילוט" (בש"פ 6817/07 מדינת ישראל נ' סיטבון [פורסם בנבו].**

באשר לכסף המזומן בסך של 30,000 ₪ שנתפס בעת מעצרו של המבקש, טען בא כוח המבקש כי אין לכסף זה קשר לעבירות המיוחסות למבקש, כי מקורו במכירת עגלים, וכי על כך יש בידו להציג חשבונית מס/ קבלה שהוציא המבקש כחודש ימים לאחר שעל פי טענתו נתקבל סכום הכסף האמור לידיו ובעבור מכירת עגלים. עיון בחשבונית שסומנה במ/4 מעלה כי מועד הוצאתה מעורר ספק בדבר מקורם הנתען של הכספים באופן המקשה לקבל הסברו של הנאשם בעניין

זה לפיו היה נתון במעצר ועל כן השתהה במועד הוצאת החשבונית. מכל מקום, טיעוניו אלה של בא כוח המבקש אינם במקומם שהרי, כפי שבואר לעיל, אם יורשע המבקש ניתן יהיה לחלט רכוש בשווי הרכוש שהושג בעבירה גם מתוך כספים ורכוש שאין להם זיקה לעבירות.

באשר לעתירת המבקש להסיר צווי הקפאה מעל חשבונות הבנק, המדובר בחשבונות בנק הרשומים אמנם על שמה של אשת המבקש, אולם כפי שמורה סעיף 21(ג) לחוק איסור הלבנת הון לא תקום מניעה לחלט אף רכוש זה, אלא אם יימצא כי מקורם של הכספים קודם לביצוע העבירות בגין נחקר המבקש. מעיון בחומר החקירה עולה כי בכל הנוגע לחשבון העסקי הרי שזיקתו של המבקש לחשבון זה לא הוכחה ואף מוסברת בראיות הקיימות. המדובר בחשבון בנק בו נוהלה, לכאורה, הפעילות הפלילית המיוחסת למבקש, וממילא קיימת הצדקה להקפאתו ולתפיסתו. באשר לחשבון הפרטי, המדובר בחשבון הרשום אף הוא על שם אשת המבקש, וחזקה כי מדובר בחשבון משותף לה ולמבקש. בחשבון זה קיים פיקדון כספי על סך של כ- 76,000 ₪, אשר לטענת המבקש מקורו בכספים שהופקדו בשנת 2012, קודם למועד ביצוע העבירות בגין נחקר. המבקש טוען כי יש לכל הפחות לשחרר כספי פיקדון אשר מקורם קודם למועד ביצוע העבירות המיוחסות לו, שהוא, לטענתו, תקופה שבין חודש יוני 2015 לבין חודש דצמבר 2015. תכלית תפיסה קיימת אף לגבי חשבון בנק זה ולכספים הקיימים בו משום אפשרות לחילוט "רכוש בשווי". לפיכך, ברי כי אין כל נפקות לטיעון המבקש להסיר התפיסה על חלק מכספי הפיקדון.

באשר לטענת בא כוח המבקש לשחרור כספי הפיקדון לצורך מחיית בני משפחתו, הרי שאני מוצא לדחותה. המבקש הצהיר לפני כי הוא עובד ומשתכר בשכר בגובה ההוצאות הנטענות למחיית משפחתו. אין אפוא חשש כי תפיסת כספי הפיקדון תמנע קיום תנאי מחייה סבירים מהמבקש ומשפחתו.

באשר לאפשרות קיומה של חלופת תפיסה, הודיע בא כוח המשיבה בתגובתו בכתב כי הואיל והקפאת הפעילות בחשבונות הבנק אינה המטרה, תסכים המשיבה להסרת ההקפאה על חשבונות הבנק בכפוף לתנאים. בא כוח המבקש לא התייחס בטיעוניו בעל פה לאפשרות זו, ודומה כי עיקר עתירתו הוא לשחרור כספים ולא להסרת ההקפאה לצורך פעילות בנקאית.

בשולי הדברים יוער כי בין הצדדים מחלוקת בעניין קיומו של איסור עיסוק על המבקש כחלק מתנאי שחרורו ממעצר, אלא שמחלוקת זו אינה עניין שיש להידרש לו במסגרת הדיון בבקשה הנדונה. דומה כי ככל שיקום צורך תוגש בקשה מתאימה בעניין בתיק המעצר.

סוף דבר הוא שהבקשה נדחית.

חומרי החקירה שנמסרו במהלך הדיון והם מסמכים שסומנו במ/1, במ/2 ו- במ/3 יישמרו בכספת בית המשפט, וככל שנציג היחידה החוקרת יבקש לקבלם, יקבלם לאחר שיזדהה כנדרש וזהותו תתברר על ידי מזכירות בית המשפט.

המזכירות תשלח החלטה זו לצדדים.

ניתנה היום, כ"ו אדר א' תשע"ו, 06 מרץ 2016, בהעדר
הצדדים.